

Udskriftsdato: 14. december 2025

KEN nr 10475 af 20/12/2016 (Gældende)

Ankestyrelsens principafgørelse 95-16 om ledsageordning - personkreds - lokalområde - selvvalgte aktiviteter - omfang - helhedsvurdering

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 2016-2134-26023

Ankestyrelsens principafgørelse 95-16 om ledsageordning - personkreds - lokalområde - selvvalgte aktiviteter - omfang - helhedsvurdering

Principafgørelsen fastslår

Efter serviceloven skal kommunen tilbyde 15 timers ledsagelse om måneden til personer, der ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Borgeren skal kunne efterspørge individuel ledsagelse og kunne give udtryk for – ikke nødvendigvis verbalt – et ønske om at deltage i forskellige aktiviteter og skal være bevidst om indholdet.

Formålet med ledsageordningen er at medvirke til normalisering og integration i samfundet. Endvidere følger det af servicelovens formålsbestemmelse, at hjælp efter loven skal kunne fremme den enkeltes mulighed for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten.

Kommunen skal foretage en konkret vurdering af de ønsker, borgeren har til den selvvalgte aktivitet i forhold til borgerens lokalområde. Hvis borgeren giver udtryk for et ønske om at deltage fx i koncerter og familiebesøg, som er uden for lokalområdet, kan kommunen ikke lægge vægt på, at der i lokalområdet udbydes aktiviteter, som borgeren kan deltage i uden ledsagelse, hvis aktiviteterne ikke svarer til borgerens selvvalgte aktiviteter.

Kommunen skal samtidig inddrage oplysninger om, hvorvidt borgeren reelt kan deltage i den ønskede selvvalgte aktivitet uden hjælp, selvom borgeren selv kan transportere sig derhen. Det er ikke nok, kun at lægge vægt på, at borger enten selv kan komme til og fra aktiviteten eller selv kan deltage i aktiviteten. Kommunen skal derfor foretage en helhedsvurdering af borgerens behov.

I den konkrete sag kunne kommunen ikke henvise til, at borgeren kunne deltage i 2-3 aktiviteter i lokalområdet, da aktiviteterne ikke var selvvalgte. Borgeren ønskede at deltage i kulturelle oplevelser som koncerter eller biografture, som ikke blev udbudt i lokalområdet. Ankestyrelsen ændrede afgørelsen.

Baggrund for at behandle sagen principielt

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt for at afklare, om en borger med en funktionsnedsættelse vil kunne være omfattet af ledsageordningen, selvom den pågældende borger på egen hånd kan færdes uden for hjemmet og deltage i en eller to selvvalgte aktiviteter i lokalområdet.

Reglerne

Love og bekendtgørelser

Lov om social service (lovbekendtgørelse nr. 1270 af 24. oktober 2016) § 97 om ledsagelse.

Bekendtgørelse om betingelser for ledsageordningen efter serviceloven (bekendtgørelse nr. 235 af 9. marts 2012) § 4 om betingelser for ledsagelse.

Lov om social service, § 97, fastslår, at kommunen skal tilbyde 15 timers ledsagelse om måneden til personer der ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Praksis

Gældende:

Følgende principafgørelser er brugt ved afgørelsen og gælder stadig:

Principafgørelse 74-10:

Borger med afasi kunne ikke kommunikere når han deltog i selvvalgte aktiviteter. Borger var omfattet af ledsageordningen.

Principafgørelse 52-15:

Det følger af forarbejderne til servicelovens § 97 om ledsagelse, at formålet med ordningen er, at det skal medvirke til integration i samfundet af borgere med betydelig og varigt nedsat funktionsevne ved at give borgerne mulighed for at deltage i selvvalgte fritidsaktiviteter. Borgere med funktionsnedsættelse skal kunne deltage i kulturelle og sociale aktiviteter uden at skulle bede familie eller venner om hjælp.

Hverken forarbejderne til bestemmelsen eller vejledningen hertil understøtter at udvide ledsageordningen til at omfatte aktiviteter, der er lægeordineret, selvom borgeren selv vælger det eller er glad for aktiviteten.

Principafgørelse 78-15:

Her fremgår det, at ledsagebekendtgørelsens bestemmelse om personer med sindslidelse skal ses i sammenhæng med lovgivningens øvrige kriterier for bevilling af ledsageordning: at borgeren ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, og at borgeren kan efterspørge individuel ledsagelse uden socialpædagogisk indhold.

Kasserede:

Følgende principafgørelser er kasserede og gælder ikke længere:

Principafgørelse C-25-00

Ved vurderingen af om der kunne bevilges ledsageordning lagde Ankestyrelsen vægt på:

- om ansøgeren ikke kunne færdes alene uden for hjemmet på grund af en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne
- om ansøgeren ansås for at kunne efterspørge individuel ledsagelse uden socialpædagogisk indhold
- om ansøgeren ansås for at kunne give udtryk for - ikke nødvendigvis verbalt - et ønske om at deltage i forskellige aktiviteter og om ansøgeren var bevidst om indholdet.

Ankestyrelsen lagde de foreliggende funktionsbeskrivelser til grund for afgørelserne.

Praksis indarbejdes i denne nye principafgørelse.

Principafgørelse C-43-00:

Selvom ansøger kunne transportere sig selv uden for hjemmet i kørestol - og evt. bil - var der funktioner forbundet med aktiviteter udenfor hjemmet, som ikke kunne klares uden bistand fra andre. Formålet med ledsageordningen er at medvirke til normalisering og integration i samfundet. Endvidere følger det af servicelovens formålsbestemmelse, at formålet med hjælpen efter loven er at fremme den enkeltes mulighed for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten.

Praksis præciseres og indarbejdes i denne nye principafgørelse.

Principafgørelse C-4-02:

En kvinde med Downs Syndrom, der kunne færdes alene i et større lokalområde, var ikke berettiget til ledsageordning. Selv om kvinden ikke kunne færdes alene overalt, kunne hun efter eget valg færdes alene i et større lokalområde, herunder i den by, hvor hun boede, og hun kunne tage med bus til nabobyen. Hun kunne endvidere gå til tandlæge, frisør, på biblioteket, i svømmehal samt i forretninger og selv købe ind.

Den nye principafgørelse erstatter den.

Principafgørelse C-48-06:

Borger var ikke omfattet af ledsageordningen da den er begrænset til borgere der ikke kan færdes alene uden for hjemmet og deltage i aktiviteter mv. uden altid at skulle spørge om hjælp.

Den nye principafgørelse erstatter den.

Den konkrete afgørelse

Du har klaget over A Kommunes afgørelse om ledsageordning A Kommune afgjorde sagen den 16. marts 2016.

Ankestyrelsen har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Du er berettiget til ledsagelse

Det betyder, at vi ændrer A Kommunes afgørelse.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at du er omfattet af personkredsen, som er berettiget til ledsagelse efter servicelovens § 97.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at du kan efterspørge ledsagelse uden socialpædagogisk indhold.

Vi lægger i den forbindelse særlig vægt på, at der i dit lokalområde ikke er mulighed for at benytte mere end 2-3 selvvalgte aktiviteter, herunder at der ikke er mulighed for at kunne deltage i kulturelle oplevelser som koncerter eller biografter, da dette ikke er en mulighed i din hjemby.

Det faktum, at du selv kan deltage i svømning og gå til frisør i dit nærmiljø, udelukker dig ikke fra at være omfattet af ledsageordningen. Da der i din by ikke udbydes flere selvvalgte aktiviteter, som du kan deltage i, finder vi, at du dermed ikke har samme muligheder som andre borgere på samme alder og i samme livssituation uden funktionsnedsættelse.

Vi bemærker, at når kommunen skal vurdere, om en borger er omfattet af personkredsen til ledsagelse, skal de foretage en konkret og individuel vurdering af borgerens lokalområde. Kommunen skal se på hvilke muligheder, der er for selvvalgte aktiviteter, og på karakteren af de udbudte selvvalgte aktiviteter.

Der skal være mulighed for at kunne deltage i aktiviteter af forskellig art fx biografter, koncerter, køb af tøj mv. Endvidere skal det vurderes om borgeren, selvom vedkommende selv kan transportere sig derhen, også kan deltage i aktiviteten uden hjælp.

Vi lægger samtidig vægt på, at det fremgår af sagens akter, at du ikke selv kan benytte offentlig transport uden hjælp til praktiske opgaver, der ligger inden for ledsageordningens formål.

Om reglerne

Formålet med ledsageordningen er at medvirke til normalisering og integration i samfundet.

Det følger af servicelovens formålsbestemmelse, at formålet med hjælpen efter loven er at fremme den enkeltes mulighed for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten.

Ledsageordningen indeholder ikke socialpædagogisk støtte, men udelukkende ledsagelse til aktiviteter, som brugeren selv bestemmer indholdet i, og ordningen er derfor begrænset til personer, der kan efterspørge individuel ledsagelse uden socialpædagogisk indhold.